

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Демченко І. І. Готовність учителя початкових класів до роботи в умовах інклюзивної освіти: структура та діагностика: навч.-метод. посіб. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2014. 160 с.
2. Катерина Гудзь «Готовність педагога до роботи в умовах інклюзивної освіти ЗНЗ». [evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/ 123456789/14188/1/Гудзь-128-133](http://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/14188/1/Гудзь-128-133).
3. Коваль О. О. «Готовність вчителя початкових класів до роботи з дітьми ООП» <https://vseosvita.ua/library/gotovnist-vcitela-pocatkovih-klasiv-do-roboti-z-ditmi-ooop-358077.html>

*Давидюк Катерина Василівна,
студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*

*Науковий керівник.
Хом'як Ольга Анатоліївна,
к. пед. наук, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З БАТЬКАМИ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬ ДИТИНУ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

У вихованні дитини велике значення має забезпечення належних матеріальних і педагогічних умов. Завдяки цьому формується фізичний, моральний і духовний розвиток дитини. На цей процес має великий вплив сім'я, яка є чи не основною ланкою у вихованні дітей. Нова українська школа формується на партнерстві сім'ї та школи.

Багато вітчизняних та зарубіжних науковців досліджують питання роботи дітей і батьків, які виховують дітей з особливими освітніми потребами. Це і А. Колупаєва, М. Ярмаченко, Т. Ілляшенко, Є. Ярська-Смирнова, Н. Сабат, І. Іванова та багато інших. Деякі з них переконані, що основним середовищем формування людини безсумнівно є сім'я.

Сім'я, в якій виховується дитина особливими освітніми потребами, є її першим соціалізуючим інститутом. Процес розвитку дітей такої категорії проходить з великими труднощами та у сповільненому темпі. Така дитина проходить декілька етапів соціалізації. Першим і найважливішим етапом для дитини з особливими освітніми потребами є входження її в соціум. В цей момент вона повинна адаптуватися в сім'ї, але важливо, щоб члени родини з розумінням віднеслися до проблем дитини і в будь-який час могли допомогти їй в подоланні труднощів. І ні в якому разі сім'я не повинна ущільнювати

дитину у її можливостях, а пропонувати їй пробувати все, що може зробити звичайна дитина.

Саме сім'я формує у дитини перші уявлення про морально-людські цінності, норми поведінки, характер взаємин між людьми [3, с. 45]. Вирішальне значення для розвитку дитини має наслідування поведінки близьких, психологічна зрілість батьків, їхні ідеали, досвід спілкування в соціумі.

На другому етапі дитині з ООП надається повне право навчатися у навчальному закладі разом із іншими дітьми. Створюється інклюзивний клас, де на рівних правах навчаються всі діти. Останнім часом інклюзія набирає великих обертів в сучасній школі. Важливу роль тут має відіграти такт педагогів, повага до дитини з особливими освітніми потребами. Налаштування дитини на перебування у закладі, на важливість нових змін у її житті виконують члени родини.

У Законі України «Про загальну середню освіту» говориться, що «батьки є учасниками освітнього процесу» і мають право вибирати заклад загальної середньої освіти та форми навчання для своєї дитини; приймати рішення щодо участі в інноваційній діяльності закладу освіти; обирати і бути обраним до органів громадського самоврядування школи; звертатися до відповідних органів управління освітою з питань навчання і виховання дітей та захищати їх інтереси [1]. Батьки як захисники прав своїх дітей, повинні бути компетентними в діапазоні послуг, які надає заклад освіти. Оскільки саме їм необхідна допомога і підтримка, що дозволяє залучення батьків до діяльності в установі навчання. Результат при взаємодії батьків і закладу освіти, має забезпечити економічну і соціальну незалежність дітей в майбутньому та рівний доступ дитини до якісної освіти.

Форми та зміст роботи з батьками визначають диференційовано – залежно від ступеня готовності батьків до співпраці [2, с. 104]. Дієвим способом реалізувати диференційований підхід є індивідуальне консультування. Такі консультації варто проводити з кваліфікованими фахівцями (дефектолог, психолог, логопед, тощо). При інформуванні батьків, необхідно надати дані щодо результатів психолого-педагогічного обстеження дитини, особливості її розвитку; консультувати про досягнення успіхів дитиною та проблеми, на які варто звернути увагу вдома; інформувати про навчання дитини; демонструвати прийоми корекційної роботи з дитиною.

Навчання батьків особливостей роботи з дитиною, яка має особливі освітні потреби, як один з аспектів індивідуального консультування, може проходити у формі ігрової діяльності, перегляду телепередач, спілкування, читання, тощо. Додатково ефективними формами організації корекційно-педагогічного процесу можуть бути бесіди (колективні, індивідуальні); консультації (колективні, індивідуальні, за заявкою, тематичні, оперативні), що мають на меті інформування батьків про етапи психологічного розвитку дитини, організацію предметно-розвивального простору для дитини в сім'ї, закономірності нетипового розвитку; батьківські збори у формі тренінгу, «круглих столів», «Педагогічної вітальні»; індивідуальні та групові заняття з

дітьми за участю батьків; проведення спільних свят, конкурсів, розваг тощо [4, с. 38].

Мета педагогів, які працюють з батьками, посприяти адекватним відносинам між всіма членами сім'ї, між батьками і дитиною з особливими потребами; збільшити інформативну базу батьків, щодо можливостей дитини, її перспективи у різних аспектах життя; змотивувати батьків до активної і результативної участі у вихованні і навчанні дитини; допомогти створити сімейну атмосферу комфортну для такої дитини; підвищити рівень розвитку батьків.

Отже, вплив інших осіб і навколишніх умов має величезний відбиток у вихованні і розвитку кожної дитини. Мета сучасних педагогів, які мають справу з інклюзією, створити всі необхідні умови для дітей з ООП та їх батьків. Виховання дітей з особливими потребами важкий процес, але ніколи не потрібно зупинятися на початку. І пам'ятаймо слова великого вченого І. Павлова: «...Ніщо не залишається непорушним, а все завжди може змінитися на краще. Аби тільки були створені відповідні умови».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про повну загальну середню освіту» 2020, № 31, ст.226.
2. Колупаєвої А.А. Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами. за заг. ред. 2010. 255 с.
3. Грицюк Н. Діти з порушеннями психофізичного розвитку. Поради батькам. 2016. С.45–58.
4. Колупаєва А. Інклюзивне навчання: вибір батьків. Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 56 с.

*Давидюк Марія Сергіївна,
студентка I курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

*Науковий керівник:
Хом'як Ольга Анатоліївна,
к. пед. наук, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ